

Monitoring efektów realizacji Projektu PL0100 „Wzrost efektywności działalności Inspekcji Ochrony Środowiska, na podstawie doświadczeń norweskich”

Monitoring efektów realizacji Projektu PL0100 „Wzrost efektywności działalności Inspekcji Ochrony Środowiska, na podstawie doświadczeń norweskich”

Działanie 3
„Wzmocnienie metodologiczne inspekcji

•
Anna Dębowiec

Zakończenie projektu 18-19 listopada 2015 r.

Monitoring efektów realizacji Projektu PL0100 „Wzrost efektywności działalności Inspekcji Ochrony Środowiska, na podstawie doświadczeń norweskich”

Realizacja zadań Działania 3

3.1 Powołanie GP3

3.2 WS w NAŚ – GP3

3.3 Badanie ankietowe

3.4 Seria trzech warsztatów

3.5 Kontrola studyjna w zakładzie
Eurofoam Polska S. z o. o. w Zgierzu²

Monitoring efektów realizacji Projektu PL0100 „Wzrost efektywności działalności Inspekcji Ochrony Środowiska, na podstawie doświadczeń norweskich”

Realizacja zadań Działania 3

3.6 Warsztat podsumowujący kontrolę studyjną z udziałem NAŚ i kontrolowanych przez IOŚ zakładów

3.7 Seria 3 kontroli studyjnych w zakładach kontrolowanych przez NAŚ

3.8 Warsztat podsumowujący wyniki 3 kontroli studyjnych z udziałem NAŚ i inspektorów uczestniczących w kontrolach przeprowadzonych przez NAŚ

3.9 Zmiana dokumentacji w tym szkolenia dla koordynatorów, administratorów, naczelników i kierowników inspekcji

Monitoring efektów realizacji Projektu PL0100 „Wzrost efektywności działalności Inspekcji Ochrony Środowiska, na podstawie doświadczeń norweskich”

Wprowadzenie – przyczyny decyzji o modyfikacji ISK

Zmiany ulepszące	Zmiany merytoryczne
Ujednolicenie pojęć i definicji	Dostosowanie dokumentów do obowiązujących przepisów
Poprawienie dostępu do poszczególnych dokumentów	Zmiana zasad planowania kontroli i przygotowania do kontroli w tym przegląd i zmiana list kontrolnych
Poprawienie funkcjonalności, komunikatywności i spójności poszczególnych dokumentów	Doprecyzowanie zasad wykonywania i dokumentowania kontroli oraz działań pokontrolnych
Wprowadzenie zasad nadzoru nad dokumentami	Wprowadzenie podziału zakładów na kategorie ryzyka wyłącznie w oparciu o wynik analizy wielokryterialnej
Ustalenie zasad ewaluacji dok. po zakończeniu Projektu	Wprowadzenie zmian w analizie wielokryterialnej , kategoriach i podkategoriach ryzyka zakładów,
	Zmiana klas naruszenia określana na podstawie wyników kontroli

Kierunki zmian

1. Połączenie SK i ISWK w jeden spójny system – Informatyczny System Kontroli (ISK)
2. Rezygnacja z prowadzenia dokumentacji systemowej w wersji papierowej, co zapewnia:
 - 1) stały dostęp do aktualnej wersji dokumentów,
 - 2) brak konieczności tworzenia i nadzorowania wersji papierowej dokumentacji systemowej,
 - 3) przyjazne dla wszystkich użytkowników wyszukiwanie i przeglądanie dokumentów, w tym szablonów.

Kierunki zmian

3. Zdefiniowanie używanych pojęć podstawowych w ISK w **jednym dokumencie** w celu uniknięcia ich rozbieżności w poszczególnych dokumentach.
4. **Stworzenie nowej struktury systemu** umożliwiającej szybki dostęp do dokumentów i zapewniającej spójność dokumentów. **Wyodrębniono dokumenty opisujące zasady kontroli od dokumentów pomocniczych** w celu zapewnienia przejrzystości systemu.

KIERUNKI ZMIAN - Nowa struktura ISK

1. Dokumentacja ISK, na którą składają się:

- a) **Część I – Zasady** prowadzenia kontroli,
- b) **Część II – Biblioteka** zawierająca materiały pomocnicze,
- c) **Część III – Archiwum** umożliwiające dostęp do dokumentów już nieobowiązujących,
- d) **Część IV – Instrukcja** użytkownika bazy danych ISK,

Monitoring efektów realizacji Projektu PL0100 „Wzrost efektywności działalności Inspekcji Ochrony Środowiska, na podstawie doświadczeń norweskich”

KIERUNKI ZMIAN - Nowa struktura ISK

Dokumentacja ISK, na którą składają się:

- 2) **informatyczna baza danych** o kontrolowanych podmiotach, zakładach, planach kontroli, prowadzonych kontrolach i podejmowanych działaniach pokontrolnych,
- 3) **narzędzie informatyczne** umożliwiające przeprowadzenie analizy wielokryterialnej, raportowanie oraz administrowanie bazą danych,
- 4) **forum** wymiany doświadczeń.

KIERUNKI ZMIAN - Dokumentacja ISK

W każdej części wyodrębnione zostały **rozdziały** i **podrozdziały** oraz **punkty**.

Na poziomie każdego z wymienionych powyżej elementów strukturalnych tworzone są **załączniki**.

Dostęp do dokumentacji ISK – elektroniczny z poziomu zakładki: *pliki, druki, instrukcje* **w formie rozwijającego się menu** - od ogółu do szczegółu.

KIERUNKI ZMIAN - Dokumentacja ISK - Część I

Rozdział 1

Opis Informatycznego Systemu Kontroli.

1.1. Zasady stosowania i działania Systemu Kontroli

1.2. Definicje i pojęcia

1.3. Nadzór nad ISK

1.3.1. Nadzór nad dokumentacją

Zał. 1.3.1.1. Zgłoszenie propozycji zmiany ISK

Zał. 1.3.1.2. Arkusz doskonalenia ISK

Zał. 1.3.1.3 Karta ewidencji zmian w dokumencie ISK

1.3.2. Odpowiedzialność i uprawnienia

KIERUNKI ZMIAN - Dokumentacja ISK - Część I

Rozdział 2

Ewidencjonowanie podmiotów, zakładów i kontroli.

- 2.1. Zasady ewidencjonowania podmiotów i zakładów
- 2.2. Analiza wielokryterialna oddziaływania zakładu na środowisko
- 2.3. Kategoryzacja zakładów
- 2.4. Zasady podziału kontroli

KIERUNKI ZMIAN - Dokumentacja ISK - Część I

Rozdział 3 Planowanie kontroli.

3.1. Zasady sporządzania planów kontroli

Załącznik 3.1.1 Tabela rocznego planu kontroli

Załącznik 3.1.2. Tabela kwartalnego planu kontroli

3.2. Zasady wprowadzania zmian i korekt w planie

3.3. Zasady przyjmowania kontroli pozaplanowych do realizacji

KIERUNKI ZMIAN - Dokumentacja ISK - Część I

Rozdział 4

Przygotowanie do kontroli zakładów w terenie.

4.1. Zasady przygotowania do kontroli *(7 załączników - wzory zawiadomienia, wezwania i różnego typu upoważnień do kontroli)*

4.2. Zasady sporządzania programu kontroli

Zał. 4.2.1. Szablon programu kontroli

4.3. Zasady sporządzania list kontrolnych

KIERUNKI ZMIAN - Dokumentacja ISK - Część I

Rozdział 5 - Wykonywanie kontroli.

5.1. Wykonywanie kontroli zakładów z wyjazdem w teren

5.1.1. Rozpoczęcie kontroli

Załącznik 5.1.1.1. Oświadczenie o rodzaju przedsiębiorcy

Załącznik 5.1.1.2. Oświadczenie o kontroli innego organu

Załącznik 5.1.1.3. Postanowienie dot. wniesienia sprzeciwu do przeprowadzenia kontroli

Załącznik 5.1.1.4. Postanowienie o kontynuowaniu czynności kontrolnych

Załącznik 5.1.1.5. Postanowienie o odstąpieniu od czynności kontrolnych

KIERUNKI ZMIAN - Dokumentacja ISK - Część I

5.1.2. Przeprowadzanie kontroli

Załącznik 5.1.2.1. Protokół kontroli

Załącznik 5.1.2.2. Protokół oględzin

Załącznik 5.1.2.3. Protokół przesłuchania

Załącznik 5.1.2.4. Protokół przyjęcia informacji

Załącznik 5.1.2.5. Protokół przesłuchania osoby podejrzanej o wykroczenie

Załącznik 5.1.2.6. Żądanie przedstawienia dokumentów, czy są spełnione wymagania

Załącznik 5.1.2.7. Informacje o kontrolowanych opakowaniach

Załącznik 5.1.2.8. Informacje o kontrolowanych urządzeniach

Załącznik 5.1.2.9. Podmioty biorące udział w obrocie kontrolowanego wyrobu

Załącznik 5.1.2.10. Zawieszenie kontroli

5.1.3. Zakończenie kontroli

5.1.4. Postępowanie w przypadku utrudniania kontroli

KIERUNKI ZMIAN - Dokumentacja ISK - Część I

5.2. Wykonywanie kontroli z wyjazdem w teren bez ustalonego podmiotu

Załącznik 5.2.1. Protokół kontroli - akcje kontrolne TPO

Załącznik 5.2.2. Protokół kontroli - ocena towaru lub odpadu

Załącznik 5.2.4. Protokół kontroli - zanieczyszczenie środowiska

5.3. Wykonywanie kontroli w oparciu o dokumenty

Załącznik 5.3.1. Adnotacja z kontroli w oparciu o dokumenty

Załącznik 5.3.2. Adnotacja z kontroli w oparciu o dokumenty bez ustalonego podmiotu (przed wydaniem opinii dla urzędów celnych dotyczącej odpadów, baterii itp.)

5.4. Klasyfikacja naruszeń

KIERUNKI ZMIAN - Dokumentacja ISK - Część I

Rozdział 6 - Działania pokontrolne.

Załącznik 6.1. Protokół z narady pokontrolnej

Załącznik 6.2. Zarządzenie pokontrolne

Załącznik 6.3. Monit do zarządzenia pokontrolnego

Załącznik 6.4. Zalecenia pokontrolne

Załącznik 6.5. Żądanie przeprowadzenia postępowania służbowego

Załącznik 6.6. Wystąpienie do organów administracji publicznej przedstawiające informację o ustaleniach kontroli oraz wskazanie na oczekiwane działania

Załącznik 6.7. Wystąpienie o wszczęcie postępowania administracyjnego

Załącznik 6.8. Wystąpienie o dopuszczenie do udziału w toczącym się postępowaniu

Załącznik 6.9. Wystąpienie o udzielenie informacji lub udostępnienie dokumentów i danych związanych z ochroną środowiska

Załącznik 6.10. Wezwanie do przesłuchania osoby podejrzanej o wykroczenie

Załącznik 6.11. Wniosek o ukaranie

Załącznik 6.12. Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia czynu zabronionego

Załącznik 6.13. Zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego

Załącznik 6.14. Protokół rozprawy administracyjnej

Załącznik 6.15. Protokół przesłuchania świadka

Załącznik 6.16. Zawiadomienie o zakończeniu postępowania administracyjnego

KIERUNKI ZMIAN - Dokumentacja ISK - Część II

Rozdział 1 - Narzędzia pomocnicze do wykonywania kontroli.

- 1.1. Listy kontrolne branżowe – 14
- 1.2. Listy kontrolne horyzontalne – 11
- 1.3. Zasady wykonywania kontroli - 3

Rozdział 2 - Wytyczne.

Rozdział 3 - Zalecenia, stanowiska, opinie.

Rozdział 4 - Taryfikator mandatów.

Rozdział 5 - Zasady przyjmowania i rozpatrywania wniosków o interwencje.

Rozdział 6 - Przewodniki.

Monitoring efektów realizacji Projektu PL0100 „Wzrost efektywności działalności Inspekcji Ochrony Środowiska, na podstawie doświadczeń norweskich”

KIERUNKI ZMIAN - Dokumentacja ISK - Część III

Rozdział 1 - Archiwum dokumentacji ISK.

Rozdział 2 - Dokumenty Systemu Kontroli obowiązujące do dnia r.

Rozdział 3 - Karty ewidencji zmian dokumentów.

Kierunki zmian – przygotowanie do kontroli

- ✓ Przygotowanie do kontroli zakładów z wyjazdem w teren:
 - zasady zawiadamiania o kontroli,
 - zasady sporządzania programu kontroli (obowiązkowy w przypadku kontroli instalacji IED i zalecany dla inspektorów o krótkim stażu pracy),
 - zasady sporządzania list kontrolnych.

KIERUNKI ZMIAN – Analiza wielokryterialna i kategoryzacja

Zmiany w zakresie analizy wielokryterialnej i zasadach kategoryzacji zakładów:

- ✓ Zrezygnowano z analizy podstawowej w ramach kategoryzacji zakładów.
- ✓ Kategorie ryzyka zakładów ustalane są w oparciu o analizę wielokryterialną oddziaływania zakładu na środowisko wg nowej formuły.

KIERUNKI ZMIAN – Analiza wielokryterialna

$$K = (\sum w_i + \sum s_i + z) \times E + r + n_i$$

gdzie:

- **w** – wrażliwość otoczenia zakładu (zgodne z dotychczasową analizą wielokryterialną)
- **s** – skala oddziaływania na środowisko (przededefiniowano kryteria w stosunku do dotychczasowej analizy wielokryterialnej)
- **z** – zabezpieczenia stosowane w zakładzie (zredukowane w stosunku do dotychczasowej analizy wielokryterialnej)
- **E** – systemy zarządzania środowiskiem
- **r** – ryzyko wystąpienia awarii przemysłowej
- **n** - rodzaj naruszenia

KIERUNKI ZMIAN – częstotliwość kontroli

Zmieniono częstotliwość kontroli zakładów z wyjazdem w teren w kategoriach ryzyka od I do IV:

- I – raz na rok,
- II – nie rzadziej niż raz na 3 lata,
- III – co 4 lata lub rzadziej,
- IV – co 5 lat lub rzadziej.

Niezależnie od wyników przeprowadzonej analizy wielokryterialnej, do I kategorii zakładów zaliczone są zakłady:

- ZDR,
- Zakłady przetwarzania ZSEiE,
- Stacje demontażu pojazdów,
- Instalacje energetycznego spalania paliw stosujące ciężki olej opałowy
- Zakłady podlegające kontroli z zakresu TPO w przypadku zezwolenia wstępnego na przywóz odpadów niebezpiecznych

KIERUNKI ZMIAN – Analiza wielokryterialna i kategoryzacja

- ✓ Zmniejszono wpływ ZDR lub ZZR na wynik analizy wielokryterialnej oraz **wprowadzono bezpośrednie powiązanie z klasą naruszeń** (poprzednio kategorią naruszeń) stwierdzonych w wyniku kontroli.
- ✓ Zostało zachowane dotychczasowe przyporządkowanie zakładów do kategorii ryzyka – podgląd kategorii określonej przed wykonaniem nowej analizy wielokryterialnej.

KIERUNKI ZMIAN – grupy zakładów

- ✓ Odstąpiono od podziału na podkategorie zakładu, zdefiniowano grupy zakładów.
 - Cel - umożliwienie raportowania danych statystycznych z systemu np. odnośnie ilości zakładów czy też wyników prowadzonych kontroli dla wybranych grup zakładów np.: **zakłady podlegające obowiązkowi posiadania pozwolenia zintegrowanego, spalarnie odpadów, organizacje odzysku, stacje paliw, farmy wiatrowe,**

Grupy zakładów zostały dodane jako nowy słownik w bazie, z możliwością jego modyfikacji.

KIERUNKI ZMIAN – Analiza wielokryterialna i kategoryzacja

- ✓ Nowa analiza wielokryterialna **wykonywana** jest każdorazowo **po kontroli** zakładu podlegającego analizie ryzyka, a jej **wynik przypisywany jest do zakładu** nie do kontroli. **Wynik analizy wielokryterialnej (w postaci liczby punktów) przyporządkowuje zakład do danej kategorii.**
- ✓ W przypadku dodania **nowego zakładu** do bazy, jeżeli brak jest danych do przeprowadzenia analizy wielokryterialnej, przed wykonaniem kontroli taki zakład jest **przypisywany do najniższej (V) kategorii.**
- ✓ Określono **zasady wyłączenia zakładów** z konieczności wykonania analizy. Zgodnie z analizą wielokryterialną, **ocenie podlega ten zakład**, na którego terenie **eksploatowana jest instalacja powodująca emisję do środowiska.**

Monitoring efektów realizacji Projektu PL0100 „Wzrost efektywności działalności Inspekcji Ochrony Środowiska, na podstawie doświadczeń norweskich”

KIERUNKI ZMIAN

- ✓ Zlikwidowano tabele czynności kontrolnych i kartę charakterystyki zakładu.
- ✓ Usystematyzowano podział kontroli. Podział kontroli został opisany w odrębnym dokumencie.

KIERUNKI ZMIAN

- ✓ Zmiana zasad klasyfikacji naruszeń. Przyjęto **dwustopniową klasyfikację naruszeń** gdzie:
klasa 1 – naruszenia, w wyniku których **nie nastąpiło zagrożenie** lub zanieczyszczenie środowiska np.:
naruszenie warunków decyzji lub zgłoszenia niemających istotnego wpływu na stan środowiska; brak opłat za korzystanie ze środowiska
klasa 2 – naruszenia, w wyniku których **może nastąpić lub nastąpiło zagrożenie** lub zanieczyszczenie środowiska np.:
zanieczyszczenie środowiska; brak wymaganych urządzeń lub instalacji chroniących środowisko;

KIERUNKI ZMIAN

- ✓ Zastąpiono kilka szablonów protokołu kontroli jednym wzorem.
- ✓ Poszerzono zakres wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby kontroli na poszczególnych jej etapach – zgodnie ze zgłaszanymi propozycjami podczas prowadzonych warsztatów i konsultacji.

KIERUNKI ZMIAN

✓ planowanie kontroli:

- zmiana rezerwy czasu na kontrole pozaplanowe z zakresu 30 - 40% na 20 - 50%,
- określenie definicji korekty i zmiany planu,
- zmiana terminu zatwierdzania rocznego planu kontroli oraz generowania kwartalnych planów kontroli,
- rezygnacja z obowiązku przekazywania rocznego planu kontroli do GIOŚ.

KIERUNKI ZMIAN

- ✓ W odniesieniu do kontroli dokumentacyjnych opartych na analizie wyników pomiarów automonitoringowych (kontrole automonitoringowe) **wprowadzono zasadę, że kontrola wyników pomiarów automonitoringowych wykonywana jest dla każdego komponentu oddzielnie, ale dotyczy wszystkich wyników pomiarów wykonywanych w ramach komponentu ze wszystkich źródeł emisji w okresie objętym kontrolą.**

Monitoring efektów realizacji Projektu PL0100 „Wzrost efektywności działalności Inspekcji Ochrony Środowiska, na podstawie doświadczeń norweskich”

KIERUNKI ZMIAN

- ✓ Zmiana zasad planowania kontroli dokumentacyjnych:
- odstąpiono od sporządzania imiennego wykazu zakładów do planowania kontroli automonitoringowych,
- planowanie kontroli automonitoringowych odbywa się poprzez określenie procentowe rezerwy czasu przeznaczanego na kontrole automonitoringowe.

Kierunki zmian

- ✓ Dokumentacja ISK dostępna w wersji elektronicznej

dzięki temu:

- uzyskany zostanie stały dostęp do aktualnej wersji dokumentów,
- nie będzie konieczności tworzenia i nadzorowania wersji papierowej dokumentacji systemowej,
- umożliwione zostanie przyjazne dla wszystkich użytkowników wyszukiwanie i przeglądanie dokumentów, w tym szablonów.

KIERUNKI ZMIAN – Użytkownicy ISK

Uprawnienia poszczególnych użytkowników ISK, mogą być **dostosowywane do indywidualnych potrzeb** i możliwości i podlegać różnym konfiguracjom. Decyzję podejmuje:

- na poziomie krajowym - GIOŚ
- na poziomie województwa - właściwy wojewódzki inspektor ochrony środowiska,

jednak osoby do których zostaną przypisane poszczególne uprawnienia **muszą spełniać wskazane wymagania**.

Monitoring efektów realizacji Projektu PL0100 „Wzrost efektywności działalności Inspekcji Ochrony Środowiska, na podstawie doświadczeń norweskich”

Działanie 2
Wdrożenie skutecznego systemu przetwarzania danych z kontroli

Działanie 3
Wzmocnienie metodologiczne inspekcji

Działanie 4
Zakup podręcznego sprzętu dla inspektorów

Działanie 5.1
Rozwinięcie portalu GIOŚ

Działanie 5.2
Opracowanie strategii komunikacji w zakresie działalności kontrolnej

Monitoring efektów realizacji Projektu PL0100 „Wzrost efektywności działalności Inspekcji Ochrony Środowiska, na podstawie doświadczeń norweskich”

Dziękuję za uwagę

a.debowiec@gios.gov.pl
dzialanie3@gios.gov.pl